

SFINX

TILLÆG OM NYE BØGER 2007

Dette tillæg indeholder anmeldelser af skøn- og faglitteratur inden for SFINX' emneområde, udkommet det seneste år. Vi gør opmærksom på, at SFINX kun sælger egne publikationer. Alle andre publikationer må bestilles hos boghandleren eller direkte fra forlaget. De angivne priser er vejledende. Redaktion: SFINX og Lisbeth K. Doktor.

Romerne – kompakt

Susanne William Rasmussen, *Romerne*. Politikens Forlag, 2006, 264 s., rigt ill. i farve, indbundet. Pris: 299 kr.

Susanne William Rasmussens bog om romerne er på mange områder et fint eksempel på formidlingen af antikken til et bredere dansk publikum. Teksten emmer af fortælleglæde, og bogen er rigt illustreret med mange flotte farvefotos – undertiden med usædvanlige motiver. Den er udkommet i Politikens historiske serier, hvilket sætter nogle rammer, som ikke er lige befordrende for dispositionen. Eksempelvis virker de afsluttende kapitler om de gamle romers kunst påklistrede. Bogen indledes med en oversigt over Roms historie fra grundlæggelsen til senantikken. At skrive 1500 års historie på godt 100 sider kræver fokus, og nogle prioriteringer kan diskuteres. Caligulas fire farverige regeringsår får 72 linjer, mens Hadrians lange og betydningsfulde regeringsperiode må nøje med 52. De tematiske afsnit dækker et bredt udsnit af romersk, kunst og kultur, og her er

kapitlerne om religion og fester bogens bedste. Her mærker man, at forfatteren er på hjemmebane i modsætning til økonomi og kunst.

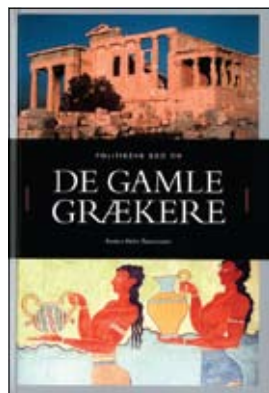
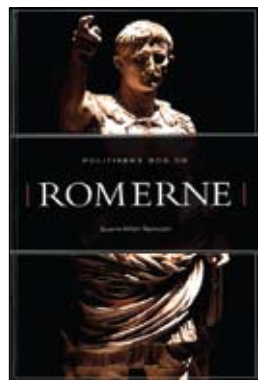
Jesper Carlsen

Indbydende græsk

Anders Holm Rasmussen, *De gamle grækere*. Politikens Forlag, 2005, 265 s., rigt ill. i farve, indbundet. Pris: 299 kr.

De gamle grækere er en usædvanligt indbydende og velskrevet bog med en mængde information om den antikke græske verden, om dagligliv og krig, fødsel og død, filosofi, religion, kunst og arkitektur samt ikke mindst historie. Afsnittene er fint krydret med tekstuddrag af antikke forfattere og små temarammer om særlige emner. Den har meget fine illustrationer og glimrende kort. Forfatteren har fokus på Athen og det græske fastland, mens f.eks. kunsten og arkitekturen i det græske Vestlilleasien, som var så vigtig i arkaisk og senklassisk tid, stort set er forbigået.

Kunsten og arkitekturen er nok bogens svageste del. Ganske vist får

byggerierne på Athens Akropolis en udmærket behandling, men de store senklassiske byggerier i Vestlilleasien med Maussollæet i Halikarnassos og Artemistemplet i Efesos samt det enorme og ret velbevarede Apollontempel i Didyma behandles slet ikke. Gravrelieffet på side 158 er ikke det, der omtales i illustrationsteksten, som i øvrigt er gået lidt i kludder, og i det forhistoriske afsnit side 27 er det måske lidt for kategorisk at betegne de mykenske skaktgrave som enkeltgrave med kun lidt guld og smykker, da det jo netop var i flerspersoners skaktgrave i Mykene, at Heinrich Schliemann gjorde sine mest spektakulære fund.

På trods af disse og andre, mindre skønhedsfejl er bogen særdeles anbefalelsesværdig, og man kan håbe den i en senere udgave vil kunne rettes lidt op, og måske forsynes med noter og referencer, så den kunne få endnu større brugbarhed, f.eks. i gymnasieskolen.

Poul Pedersen

Pest – på tværs

Lone Leegaard, *Pesten, Europa i katastrofens tegn*. Jyllands-Postens Forlag, 2007, 240 s., illustreret i farve og s/h, indbundet. Pris: 299 kr.

Bogen er en udløber af forfatterens arbejde med den historiske dokumentarserie om samme emne, sendt første gang på DR2 i 2003. Serien var veldokumenteret og spændende, bogen er det i endnu højere grad. Mange vigtige aspekter bliver dækket, de mest spændende nok dels den katolske kirkes forsøg på at forklare og håndtere de tilbagevendende pestepidemier, dels selve den videnskabelige forskningshistorie omkring pesten som fænomen, hvor man får et indtryk af, hvor skæbnsvangert det kan være, når videnskaben bliver

så opdelt i fagområder og discipliner, at vigtig viden ikke bliver udnyttet. I sig selv er bogen den bedst tænkelige reklame for en tværvidenskabelig tilgang til komplicerede fænomener, og en advarsel mod de desværre udbredte tendenser i moderne forskningsmiljøer til at afgrænse sig i forhold til hinanden og forkaste forsøg på at bevæge sig på tværs af fagskellene. Men man savner et alfabetisk index.

Karsten Fledelius

Luk verden ind!

Steen Esvad Petersen, *Arkitektur uden grænser*. Gyldendal, 2007, 303 s., rigt ill. i farver og s/h, indbundet. Pris: 299 kr.

Steen Esvad Petersens nye bog er Sen arkitekturs historie i Danmark set i internationalt perspektiv og med et politisk twist. Det er en letlæst, velskrevet (på nær en del ærgerlige korrekturfejl + lidt gentagelser), og velillustreret gennemgang af udvalgte eksempler på vores bygningskultur fra oldtid til nutid. Den er vinklet som en inspirations-, påvirknings- og fortolkningshistorie: Fortællingen om hvorledes udenlandske forbilleder igennem tiderne er blevet oversat til danske forhold. Bogen lægger sig både i format og formidling på bedste vis i forlængelse af den Steen Eiler Rasmussenske tradition. Og påpegningen af, hvor vigtig en bestanddel af vores kultur, der er importeret, uden at det på nogen måde reducerer kvaliteterne ved vores arkitektoniske arv, gør bogen politisk højkvalitet og illustreret på forbillidlig vis, hvad vi kan bruge historien til: Som øjenåbner, der udstiller det indskrænkede ved vor egen tids fremmedfjendske smålighed. Med forfatterens ord: ”Lad os dog blive ved med at lukke

denne store verden ind i stedet for at holde den ude.”

Maria Fabricius Hansen

Tre i én

- Johannes Pedersen, *Al-Azhar. Et muhammedansk universitet* (102 s.)
- Jakob Skovgaard-Petersen, *Al-Azhar, 1922-2005* (144 s.)
- Hans Munk Hansen, *Al-Azhar. Moskeens historiske bygningsanlæg* (56 s. gennemill. farve og s/h).

De tre bøger er samlet i et harmonisk bind. Forlaget Vandkunsten, 2007, Pris: 399 kr.

Universitetet Al-Azhar (”den strålende”) blev grundlagt i Kairo i 992, måske som en islamisk arvtager til det hellenistiske Museion i Alexandria. Her samledes et enormt bibliotek, og selvom studiet af det klassiske arabiske sprog, af logik og retorik og af forståelse og tolkning af koranen var de centrale temaer, videreførtes også de fra grækerne overleverede videnskaber som matematik, naturvidenskab, medicin, astronomi og metafysik. I tidens løb har Al-Azhar udviklet sig ikke blot til at være sæde for den religiøse autoritet i Ægypten men måske til det vigtigste islamiske lærdomscenter i verden. Johannes Pedersens lille bog, som indleder denne trilogi, giver en levende skildring af universitetets historie, dets skiftende rolle igennem århundrederne og af dagligdagen, sådan som han oplevede den under sine studier på Al-Azhar i 1921. Jakob Skovgaard-Petersen behandler med stor indsigt universitetets rolle også i forhold til Ægyptens nyere sociale og politiske udvikling, og med Hans Munk Hansens bog får vi et levende billede af Al-Azhar arkitektur og af den danske indsats i forbindelse med restaureringen i 1980'erne. Hele

værket er på forunderlig vis af ægyptiske bogbindere samlet i et harmonisk bind af gyldenbrunt oasegød – i sig selv et fint islamisk kunstværk!

Peder Mortensen

Poesi og ekstremisme

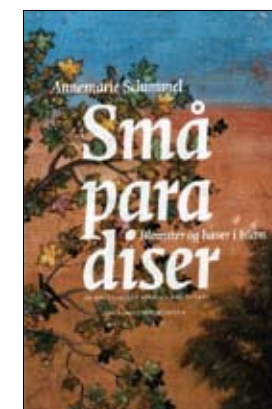
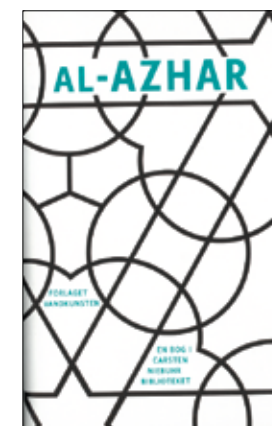
Annemarie Schimmel, *Små paradiser – blomster og haver i islam*, oversat af Henning Goldbæk. Forlaget Vandkunsten, 2007, 188 s., indbundet, gennemill. i farver. Pris: 249 kr.

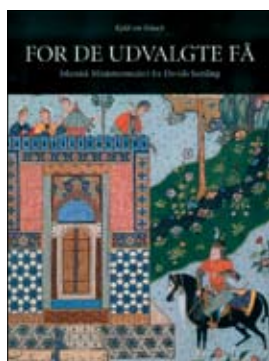
”Et godt ord er som et godt træ” (Koranens sura 14, 24). Billedrige citater som dette er der til overflod i den berømte tyske islam-historiker Annemarie Schimmels *Små paradiser. Blomster og haver i islam*. Forfatterens ekstreme fortrolighed med islamisk digtning på tværs af tid og sted er det, der gør denne bog unik.

Her serveres smukke og suggestive eksempler på blomsterpoesi fra mere end 1000 år, og der gøres rede for symbolindholdet i digternes hyldest til frugter og træer fra Afghanistan til Andalusien. Mange af disse kilder fik i øvrigt stor betydning for blomsterkulturen i vestlig havekunst og -digtning.

Men bag den professorale profil gemmer der sig en ganske anden verden end den, *Små paradiser* fremmaner. Schimmel (1922-2003) var ikke blot professor i Bonn, på Harvard og i Teheran. Hun skrev også i et af den moderne iranske stats nyhedsbreve (’Spektrum Iran’), forsvarede sharia og fatwa, talte for polygami, fysisk straffelse og omskæring af kvinder. Forlaget Vandkunstens redaktion burde have givet en ærlig præsentation af Schimmel og hendes påtagne ideologi. Fraværet er problematisk for forlagets ellers udmærkede mission med Carsten Niebuhr Biblioteket.

Margrethe Floryan

Overdådig bogkunst

Kjeld von Folsach, *For de Udvalgte Få. Islamisk Miniaturemaleri fra Davids Samling*, København, 2007. 235 s., 170 farveill. (alle 132 katalognumre illustreret). Pris: 348 kr.

Andledning til udgivelsen af denne overdådig smukke og veltilrettelagte bog om islamisk miniaturemaleri er den udstilling på Louisiana i Humlebæk om samme emne, der åbnede den 9. oktober i år, og som slutter 1. januar 2008.

Udstillingen omfatter, og bogen omhandler, 132 malerier og tegninger fra Davids Samling. En stor del af billederne har oprindeligt fungeret som illustrationer i manuskripter, medens andre er skabt som selvstændige kunstværker. Stort set hele den muslimske verden er repræsenteret i de smukke billeder, der i tid spreder sig fra det tidlige 1200-tal til sidste halvdel af 1800-tallet.

To forhold bør fremhæves ved denne bog: For det første er billedgivelserne helt i top. Der er virkelig tænkt over tingene, og hvor der er tale om detaljegivelser, lades man ikke i tvivl om den større sammenhæng. For det andet er teksten både velkrevet, stram og meget informativ. Man trættes ikke med en masse oplysninger, man lige så godt kunne finde andre steder, men orienteres professionelt om de vidunderlige billeder. Teksten er således særdeles nøgtern, men ikke desto mindre sine steder tillige velgørende humoristisk.

Hans Jørgen Frederiksen

Denarer i Danmark

Line Bjerg, *Romerske denarfund fra jyske jernalderboplads* – en arkæologisk kulegravning. Aarhus Univer-

sitetsforlag, 2007, 144 s., hæftet, ill. i s/h. Pris: 198 kr.

Isit omarbejdede speciale udviser Line Bjerg grundigt videnskabeligt håndværk i sin diskussion af denarernes udsagnsværdi i forbindelse med fundkonteksten. Hun har haft fingrene dybt i den jyske muld ved hjælp af arkæologiske udgravningsberetninger og pointerer, at man skal være yderst varsom med datering af fundsammenhænge via mønterne, da de selv indenfor romerriget kan have en lang brugsperiode. Desværre bringer undersøgelsen ikke nogen ny viden om mønternes brug og samfundsmæssige betydning i jernalderens Danmark, og den lange diskussion kunne med fordel have været omarbejdet til artikelform og publiceret i et arkæologisk tidsskrift.

Bogen mangler gode farveillustrationer af de omtalte romerske denarer, og grafikken burde have været strammet op. For eksempel er udbredelseskortet fig. 29 svært aflæseligt, da fund markeret med gråtoneraster ligner vådområder/søer. Et udmærket speciale – bogen burde have været redigeret yderligere.

Karen Rysgaard

Vulkan-arkæologi

Walter L. Friedrich, *Ilden i havet – Santorini-vulkanens naturhistorie og Atlantis-myten*. Aarhus Universitetsforlag, 2007, 285 s., indbundet, gennemill. i farve og s/h. Pris: 328 kr.

Ilden i havet er et resultat af årtiers forskning, og er en flot gennemillustreret og velkrevet bog med et billedmateriale, der spænder fra de nyeste satellitfotos og computergenererede illustrationer til håndtegnede skitser af ø-komplekset fra 1400-tallet

f.Kr. og de arkæologiske fund fra øerne, der giver vidnesbyrd om flora, fauna, handel og kultur i bronzealderen.

Geologen Friedrich giver et grundigt indblik i Santorini-kompleksets naturhistorie og desuden en indføring i vulkanudbruddets kulturhistorie samt udbruddets konsekvenser og senere beretninger og skildringer af Santorini. Hertil kommer en behandling af argumenterne for Atlantis-myten som virkelighed på Santorini. Friedrich illustrerer således på fineste vis, hvordan en naturvidenskabelig disciplin kan gøre brug af arkæologien samt antikke kilder i forskningen og vice versa.

Bogen er opstillet overskueligt med mange kapitler og underafsnit, hvilket gør den nem at bruge. Desuden er sproget flydende, og den ikke-geologikyndige skal bestemt ikke føle sig afskrækket, men kan roligt give sig i kast med læsningen.

For den bronzealderinteresserede læser er det kronologiske kapitel særligt vedkommende, idet dateringen af det minoiske udbrud er et meget omiskuteret emne i arkæologiforskningen i disse år.

Annette Højen Sørensen

Ukritisk formidling

Thomas Meloni Rønn og Henning Brinckmann, *Oldtiden – Fra Ertebølle til Augustus*. Geografforlaget, 2007, 43 s., gennemill. i farve, indbundet. Pris: 160 kr.

Værket er beregnet for skolebørn. Det tager udgangspunkt i dansk oldtid, men indfører tre „middelhavstemaer“: Ægypten, Grækenland og Romerriget. Hertil kommer seks sider med sjuskede og upræcise „anskuelsestavler“ – bopladsen i henholdsvis sten-, bronze- og jernalder, men med

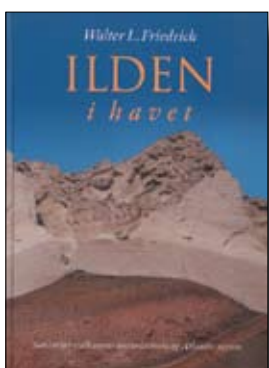
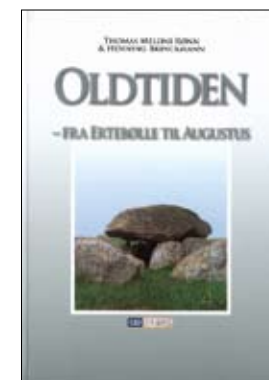
samme typer huse, tøj, osv. på alle tavler. Den dobbeltsidede tidstavle har fejlagtige dateringer, lader f.eks. romersk jernalder starte 500 f.Kr.; et genbrug af udbredelseskort (henholdsvis bronze- og jernalder i Nord-europa), er nærmest komisk. Heldigere er forfatterne med hovedteksten; pudsige formuleringer og et væld af store og små fejl har dog sneget sig ind. Temaerne udgøres af to-siders besøg ved pyramiderne og Tutankhamons grav, i det atheniensiske demokrati, samt i kejsertidens Rom m.v. Jernalderen synes i teksten at slutte med Guldhornene (ca 400 e.Kr.), og vikingetiden er udeladt. Hvad skal „temaerne“ mon vise, uforbundne som de er med europæisk arkæologisk kulturhistorie? En litteraturliste til slut åbner nogle døre for læreren. Gid denne er kritisk.

Klavs Randsborg

Milde Maria

Hans Lyngsgaard, *Marias lære – Jomfru Marias pilgrimsrute*. Borgen, 2007, 334 s., ill. i s/h, hæftet. Pris: 269,95 kr.

Forfatteren har af Jomfru Maria fået åbenbaret hendes pilgrimsrute mellem Bingen og Efesos. Som sådan er den en rejsebeskrivelse. I selskab med hende, Skt. Michael og en del andre guddommelige skikkelser vandrer han den 2000 km lange vej, hvilket i sig selv er en kraftpræstation. Kontakten til guddommene en endnu større. Kontakten til noget manifest guddommeligt skal ikke betvivles. Religion er et menneskeligt grundvilkår, som efter mange års afvisning atter er på vej tilbage til vores kultur. Denne tendens er bogen et godt eksempel på. Problemet er bare, at *new age*-kulturen kritikløst accepterer alt, clairvo-

yante husmødre, energier og aura, her i en uskøn blanding af feel-good-kristendom og chakralære. I dette lys bliver Maria en sjælemoder med opskriften på at komme i balance med sig selv og omtanke for miljøet. Bogen er interessant, hvis den læses som en beskrivelse af en indre psykologisk rejse afspejlet i de ydre landskaber, der gennemrejses. Men som åbenbaring? Der er jo nemlig lige det med åbenbaringer, at de plejer at åbenbare noget nyt. Intentionerne fejler bestemt ikke noget, men Lære kniber det alvorligt med.

Anne Chresteria Neutzsky-Wulff

Evig aktuel tænkning

Platon, *Theaitetos*. Oversat af Fritz Saaby Pedersen, med efterskrift af Jørgen Hass. (Platonselskabets Skriftserie 14). Museum Tusulanums Forlag, 2007, 182 s., hæftet. Pris: 185 kr.

Den britiske matematiker, A.N. Whitehead, har engang hævdet, at den europæiske filosofi blot består i en række fodnoter til Platon. Alene ved at læse *Theaitetos* fristes man næsten til at give ham ret. Her præsenteres vi i dialogens uafsluttede form for spørgsmål om erkendelsens natur, der senere på afgørende måde tages op af så forskellige tænkere som Descartes, Kant og Wittgenstein. *Theaitetos* synes med andre ord evig aktuel, og man kan kun hilse en nyoversættelse velkommen, der med et så udbygget noteapparat, som det her er tilfældet, gør den velegnet som studieudgave både for græsk og ikke-græsk kyndige.

Dertil skal nævnes det fremragende efterskrift af Jørgen Hass, der grundigt udreder og kommenterer den fiktive samtales filosofiske spørgsmål. I forhold til den gode og

kendte, men efterhånden noget bedagede oversættelse ved Otto Foss (der stammer fra Høeg og Ræders udgave af Platons Skrifter,) fremstiller Fritz S. Pedersens oversættelse et opdateret og mundret dansk, hvilket bidrager til at gøre en ikke ellers let tilgængelig dialog, let læselig den dag i dag.

Lars Albinus

Den historiske Sokrates

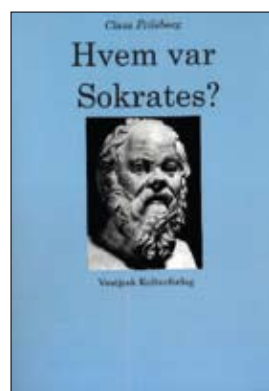
Claus Friisberg, *Hvem var Sokrates?* Vestjysk Kulturforlag, 2007, 299 s., hæftet, ill. farver og s/h. Pris: 299 kr.,

Det er en meget personlig bog. Forfatteren vil ud fra sin mangeårige undervisning give læseren sin opfattelse af den historiske Sokrates og forudsætter implicit læserens accept af en række præmisser, først og fremmest (1) Platon refererer i *Forvarstalen* (ca. 380 f.Kr.), hvad Sokrates rent faktisk sagde i 399; (2) Aristofanes' Sokratesbillede er sandt; (3) forholdet mellem Platons og Xenofons værker er afklaret; (4) Sokrates er hos Xenofon mere 'historisk' end hos Platon; (5) der er en nær forbindelse mellem Gorgias' retorik og Sokrates'.

Hvis man accepterer dette, giver bogen et facetteret, men ingenlunde nyt billede af Sokrates. Hvis ikke, falder korthuset sammen, og vi er tilbage ved den litterære figur, som forfatteren søger at erstatte med en person af kød og blod med ofte temmelig vilkårlige tolkninger af teksterne og strejftog langt ud i litteraturen.

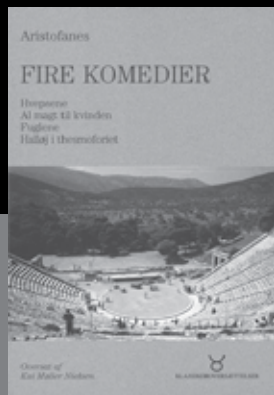
Den historiske Sokrates lader sig ikke sådan indfange – og under alle omstændigheder er det jo sokratikerens Sokrates, der fik den filosofihistoriske betydning. Bogen er tydeligvis blevet til over en længere årrække, hvilket måske forklarer inkonsekven-

besøg GLYPTOTEKET Udvidet boghandel mange NYE titler

SÆRTILBUD

Klassikeroversættelser
fra Syddansk Universitetsforlag

Siden 2000 har Syddansk Universitetsforlag udgivet fremragende bøger i serien Klassikeroversættelser, der indeholder danske oversættelser fra græsk og latin. Nu har du mulighed for samlet at købe seriens hidtil 8 udkomne bind til særprisen 800,00 kr. – spar altså 1.393 kr.!

FØLGENDE 8 BIND ER UDKOMMET I SERIEN:

- Aristofanes: *Fire komedier* (248,00 kr.)
- Xenofon: *Erindringer om Sokrates og Sokrates' forsvarstale* (248,00 kr.)
- Holger Friis Johansen: *Fri mands tale* (328,00 kr.)
- M. Tullius Cicero: *Retoriske skrifter I-III* (2 bind, i alt 498,00 kr.)
- Minna Skaftte Jensen: *Lyre og bog* (225,00 kr.)
- Aristofanes: *Kavalieriet – Skyerne – Lysistrate* (148,00 kr.)
- Aristofanes: *Kulsvierne – Freden – Frøerne – Rigdommen* (250,00 kr.)
- *Kærlighedens magt. Fire romaner fra antikken* (248,00 kr.)

Aristofanes' samlede komedier i tre bind sælges desuden til særprisen 498,00 kr. Ønsker du at købe seriens bind enkeltvis og til ordinærpris, er dette naturligvis også muligt (priser angivet ovenfor).

(Alle priser er inkl. moms, men eks. forsendelse)

Ønsker du at gøre brug af ovenstående tilbud, bedes du henvende dig direkte til forlaget:
Syddansk Universitetsforlag · Campusvej 55 · 5230 Odense M · Tlf. 66-157999

hører under den kunstneriske frihed. Undertegnede anmeldte den første roman i disse spalter, da den udkom i 2002. Og ligesom dengang er jeg glad for at kunne give bogen en positiv anmeldelse.

Fortællestilen er elegant og teksten omfatter en masse referencer til vort fælles kulturelle arvegods, hvilket gør bogen til en fornøjelse at læse. Sproget er strømlinet og lader den spændende historie udfolde sig som et modspil mellem Seths erindringer og en anonym fortællers beretning, om hvordan guden Horus' tilhængere fremtvinger et endeligt opgør mellem de to guder. Dette skal føre til, at verdensordenen genoprettes, men nu uden guders indblanding. Modspillet mellem de to beretninger udfolder sig i et tredje rum, hvor Seth med forbavsende overblik, kan fortælle sin version af historien om opgøret. Hvad der kommer ud af det, må være op til den enkelte læser. Men undervejs i det hæsblæsende fortælletempo mere end antyder forfatteren, at trilogiens Seth måske i virkeligheden er et personificeret koncentrat af alt, hvad det vil sige at være et (post)-moderne menneske. Anbefales varmt.

Bo Dahl Hermansen

Dannet spænding

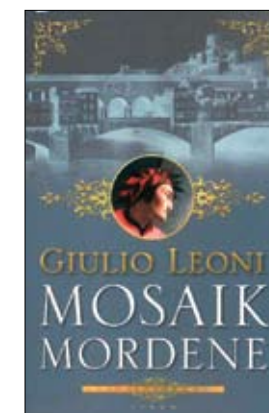
- Knut Asbjørn Ulstein, *Det som ikke er stjålet eller brændt*. Forlagsgruppen Lohse, 2007, 299 s., indbundet. Pris: 249,95 kr.
- Giulio Leoni, *Mosaikmordene*, oversat af Annette Lindegaard. Forum, 2006, s., 317, hæftet. Pris: 299 kr.

Ulsteins debutroman foregår i Rom i dagene efter den store brand 18. juli 64 e.Kr. Bogen er bygget op som en rammefortælling,

hvor en kristen fange, Pyron Flavios, i 88 e.Kr – længe efter de dramatiske begivenheder – sender Harges Coelius' dagbog til menigheden i Napoli. Harges Coelius, der var kejserens opdager i 64 e.Kr., beretter i sine notater om, hvordan han bevæger sig rundt i den brændende by for at finde ildspåsetterne. I flashbacks vender han tilbage til sin ungdom i Jerusalem, hvor han var øjenvidne til en korsfæstelse af en vis person! Hans mistanker rettes mod gladiatorvæsenet, der bryder Neros forbud mod indførelse af nye gladiatorslaver, og mod kirurgernes behov for lig til dissektion.

Plottet er indviklet, men spændende, og skiftene mellem Rom og Jerusalem fungerer fint. Forfatterens forsøg på at give en historisk korrekt skildring er ikke altid overbevisende, men det opvejes af den gode ide og den melankolske hovedperson, der ender som kristen helt.

Giulio Leoni har skrevet tre krimier med digteren Dante Alighieri som detektiv. Mosaikmordene er den første, hvor en hidsigt bandende Dante som travl prior i byen Firenze præsenteres for et makabert lig. Den myrdede er en mosaikmester, der er blevet afbrudt midt i sit arbejde med at skabe et stort, mystisk mosaikværk. Her får vi hele udtrækket: tempelriddere, hemmelige loger, en mystisk danserinde, sexscener med en skøn prostitueret og en svedende, sygelig detektiv. Det er sjovt, især for den læser den genkender Leonis frække påfund. F.eks. hedder den prostituerede Pietra, og den rigtige Dante har skrevet fire, let erotiske digte til en fuldstændig ukendt Pietra. Leonis historiske og litterære viden er i orden; plottet er ret ordinært, mens slutningen er overraskende.

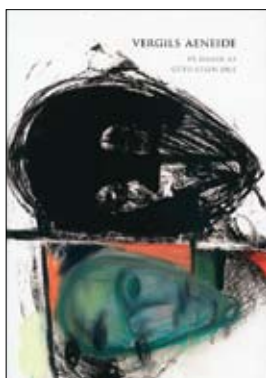

Siden Umberto Eco fik international succes med *Rosens navn*, har mange søgt at gøre ham kunsten efter. Som eksemplet Dan Brown viser, kan man tjene kassen uden at kunne skrive. De to krimier er mere ambitiøse, men formår nok alligevel ikke helt at håndtere den anakronisme, som en historisk krimi nu engang er. Men ganske underholdende er de alligevel.

Hanne Roer

Antikke kioskbaskere

Kærlighedens magt, fire romaner fra antikken (Chariton: *Kallirhoe*, Xenofon fra Efesos: *En historie fra Efesos*, Achilleus Tatios: *Leukippe og Kleitofon* og Ukendt: *Historien om kong Apollonius af Tyrus*), oversat af Carsten Weber-Nielsen, med indledning af Thomas Hägg. Syddansk Universitetsforlag, 2007, 293 s., hæftet. Pris: 248 kr.

Med disse oversættelser er nu alle de hele græske romaner, der er overleveret, tilgængelige for danske læsere. Genren var kulørt og lige så populær som foragtet. Der er tale om oldtidens triviallitteratur, og det er jo spændende at konstatere, at alfabetiseringen i århundrederne omkring Kr. f. var bred nok til, at der var et marked blandt – som en af forskningsens grand old men, Perry, bemærkede – „kvinder, børn og de fattige i ånden“ for den slags nysselige romaner om to unge hjerter, som man skilte ad med list, og som efter mange smerter dog blir gift til sidst. Her er der smæk for skillingen med rejser til eksotiske lande, sørøvere der bortfører folk og dramatiske oplevelser af enhver art.

Men det er ikke længere politisk korrekt at kimse ad triviallitteraturen, som – med rette – er blevet rehabili-

teret som en vigtig åndshistorisk eller, som det nu hedder, mentalhistorisk kilde. Og da det jo her drejer sig om skrifter fra den klassiske oldtid, behøver ingen at skamme sig over at blive set læsende de rørende, spændende og farverige historier i den smukke bog med et omslagsbillede fra det nittende århundrede, der forestiller to søde unge oldtidspiger, der sammen nyder, hvad kunstneren påstår er deres „favourite poet.“ Men det kan meget vel „i virkeligheden“ være en roman. God fornøjelse med de 2000-årige kioskbaskere!

Otto Steen Due

Aeneiden opdateret

Vergil, *Vergils Æneide* med ledsager, oversat af Otto Steen Due. Gyldendal, 2007, 552 s., ill. i farve og s/h, indbundet. Pris: 495 kr.

Vergils Æneide, den største og mest berømte af de romerske versromaner, er flere gange blevet oversat til dansk. Første gang da den af H.C. Andersen så inderligt afskyede rektor Meisling oversatte den i 1824 og 1826. Men det lykkedes hverken ham eller nogen anden af oversætterne at gengive værket, så det blev lige så spændende og gribende som originalen – sådan som det i 1836 og 1837 var lykkedes Wilster at oversætte Iliaden og Odysseen. Først i 1996 kom der en oversættelse, der gjorde originalen ret; det var Otto Steen Dues Vergils Æneide på 'danske vers'. Man kunne nu læse Æneiden i et langt sug. Det var lige så svært at lægge bogen fra sig, som det ved de tidligere oversættelser havde været svært ikke at lægge bogen fra sig. Men kendere af dansk poesi kritiserede 'de danske vers' – dvs. hexametre med en fri optakt som oversætteren kunne sætte

ind, når det var for svært at få det danske hexameter til at passe.

Nu 11 år efter har Otto Steen Due rettet op på det. Oversættelsen er nu i rigtige hexametre – og det har ikke gjort oversættelsen dårligere. Og ligesom ved oversættelsen af Iliaden og Odysseen er der en ledsager med historisk og litteraturhistorisk indledning samt en løbende kommentar til teksten. Det må dog være en smutter i korrekturlæsningen, at drabet på Cæsar sættes til 45 f.Kr. Men bortset fra det: En bog der helt afgjort bør ejes af alle med interesse for den romerske litteratur.

Henrik Nisbeth

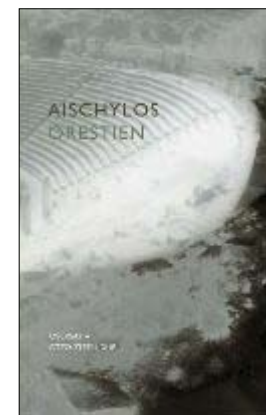
Drilske overraskelser

Aischylos: *Orestien*. *Agamemnon*, *Sonofret*, *Eumeniderne*. Oversat af

Otto Steen Due. Illustreret af Peter Brandes. Aarhus Universitetsforlag 2007, 200 s., ill., indbundet i samlekassette. Pris 498 kr.

Orestien hører til verdenslitteraturens absolutte klassikere. De tre Aischylos-tragedier, der blev opført samlet i 458 f.Kr., udgør en tematisk enhed: Det er historien om det mykenske kongehus' undergang oven på den trojanske krig. Kronprinsen Orestes må hævne sin fader ved at myrde sin moder, men guderne gør dog til sidst en ende på denne kæde af æresdrab. Hermed styrkes publikum i sin tro på retssamfundet.

Trilogien er naturligvis allerede oversat til dansk flere gange. Men det Kongelige Teater har ønsket en ny oversættelse til opførelse. Og hvem

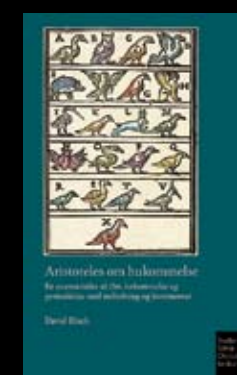

NYHEDER

Theaitetos
Af Platon
Oversat af Fritz Saaby Pedersen
(Københavns Universitet)
med efterskrift af Jørgen Hass
(Syddansk Universitet)

185 kr., 182 sider
Hft. · 15 × 23 cm
Serie: Platonenselskabets
Skriftserie · bd. 14
JULETILBUD: 125 kr.

Aristoteles om hukommelse
En oversættelse af *Om hukommelse og genkaldelse* med indledning og kommentar
Oversat og kommenteret af David Bloch (Københavns Universitet)

148 kr., 104 sider
Hft. · 13,4 × 20,4 cm
Studier fra Sprog- og
Oldtidforskning · bd. 344
JULETILBUD: 100 kr.

Alle tilbud gælder til og med 31.12.2007 og kun ved direkte henvendelse til forlaget på order@mtp.dk (mærk emailen »sfinx«), på telefon 353 29112 eller på adressen Museum Tusulanums Forlag · Københavns Universitet · Njalsgade 126 · 2300 København S · www.mtp.dk

RELATEREDE BØGER

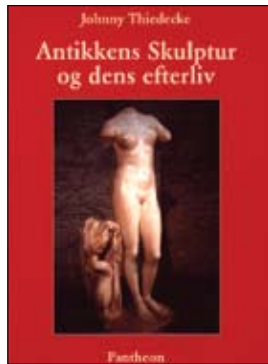
Platon
Staten
225 kr. · 474 s. · 1999
(8. oplag)

Aristoteles
Om Tilblivelse og Tilintetgørelse
198 kr. · 208 s. · 2004

Aristoteles
Retorik
198 kr. · 278 s. · 2003
(5. oplag)

skulle man ellers engagere end Otto Steen Due? Hans eminente evne til at lave mundrette versoversættelser vil være de fleste bekendt. I gengivelsen af det iambiske trimeter har han taget sig en vis frihed, men det gør, at de kan blive de talevers, de er tænkt som. Samtidig er det lykkedes at ramme Aischylos' højtidelige stilleje, særlig på det lydige plan (f.eks. med rammen-de allitterationer). Man bliver dog ikke snydt for Dues drilske overraskelser, der giver hans oversættelser den kant, der hæver dem over den kolde teknik.

Peter Brandes har smykket værket med illustrationer, der appellerer til læserens fantasi og støtter læsningen uden at forstyrre den. Endelig har Ivar Gjørup bidraget med et lille, men lærd efterskrift og en nyttig handlingsoversigt.

George Hinge

Marmorens farver?

Johnny Thiedecke, *Antikkens Skulptur og dens efterliv*. Pantheon, 2007, 98 s., gennemill. i farve, hæftet. Pris: 197,50 kr.

Bogen er særligt rettet mod gymnasiets nye oldtidskundskabsmodel, og omhandler såvel antikkens kunst som dens efterliv. Det gøres med udgangspunkt i ca. 75 værker fra Ægypten til nyklassicismen. Udover sin vægtning af hellenismen er bogen god ved, at romersk skulptur inddrages, heriblandt adskillige portrætter. Hver genstand præsenteres udmærket, værkets kontekst og stil diskuteres, der stilles spørgsmål, og der krydsrefereres. Billedteksterne suppleres af faktabokse og perspektivtekster. Her satses forfatteren, og det fungerer. Man ser, at der er sammenhænge. Så vidt så godt.

Men bogen lider under at ville være grundbog både for antikkens skulptur og for antikreception. Det er uforståeligt, at portrætter fra Grækenland, renæssancen og nyklassicismen, bortset fra rytterstatuer, helt mangler. Det er også en fejl disposition, at fremstillingen af mennesket ikke er fulgt op til nutiden, bortset fra en serie lidt kitschede modeeksempler, som med fordel kunne være droppet. Endelig er de indledende tekster til hver periode for kortfattede, og de tegner ikke et gennemgående synspunkt. Man bringes således ikke rigtig til at forstå, hvorfor den græske kunst igen og igen har kunnet udtrykke, hvad man i den vesterlandske kultur om mennesket "har vidst, har ment og har villet", for nu at bruge 1800-tals kunsthistorikeren Julius Langes ord.

Adskillige billeder er af god kvalitet, men for mange er dårlige: læserne må tro, at marmor findes hvid, rosa og lyseblå. Der er hverken indeks eller bibliografi. Ærgerligt.

Jan Zahle

Perle af en samling

Torben Melander, *2+1 Antikke smykker, lamper og masker i Thorvaldsens Museum*. Thorvaldsens Museum, 2006, 111 s., gennemill. i farve, hæftet. Pris: 99 kr.

Thorvaldsens samling af antik kunst er unik i sin statiske opstilling, et stilleben af 1840'ernes museumssprog og et spejl på Thorvaldsens indgang til den antikke materielle kultur. En perle i dansk museumshistorie og samtidig en lænke om benet på Thorvaldsens Museums formidlingsudvikling. Kun gennem særudstillinger kan formidlingen i museet fornyes, og 2+1 er kataloget til en ud-

stilling om tre af samlingens materialegrupper. Smykkeafsnittet tæller om brug, teknik og forskellige stensorter til gemmer. Lampeafsnittet giver en introduktion til de forskellige lampetyper hovedsageligt fra Italien/Rom og deres motiver, hvor Thorvaldsen ser ud til at have haft en forkærlighed for erotiske motiver. Det sidste afsnit om masker breder sig til gengæld over flere materialegrupper. Det er gode introduktioner til de tre emner, men det bliver aldrig klart, hvorfor de er samlet på denne måde.

Vinnie Nørskov

Inderlig firmahistorie

Ny Carlsberg Glyptotek i tiden. Red. Flemming Friberg og Anne Marie Nielsen. Glyptoteket 2006, 239 s. Indbundet, rigt illustreret. Pris: 275 kr.

Ved første øjekast tager denne bog – som sammen med ombygning, særudstilling og nye samlingsopstillinger var blandt Glyptotekets "gaver" til publikum ved 100-året for Hack Kampmanns museumsbygning i 2006 – sig ud som et eksklusivt bladreværk. Stort format, gennemført design og smukke billeder. Alt sammen i fristende kvalitet.

Imellem de visuelle goder udfoldes dog et ganske betragteligt tekstkorpus. I 21 fyldige artikler skrives museets godt 100-årige historie frem i mange detaljer: vi er med fra Bryggeens første antikke skulpturkøb i 1879 til www.glyptoteket.dk; hovedpersonerne portrætteres med stor andægtighed, museets bygning og mange forskellige aspekter af den righoldige samling indrammes godt og grundigt.

Det er nok ikke alle kapitler i den omsorgsfulde museale firmahistorie, der vil appellere lige bredt, men der

er megen interessant viden at dykke ned i. Bogens styrke og svaghed er, at den alene er skrevet af museets stab og dermed i sagens natur ser inderligt – vidende, følsomt og forstående – på sagerne. Men der er altså rigeligt til både kaffebord og studerekammer.

Steen Hammershøj Andersen

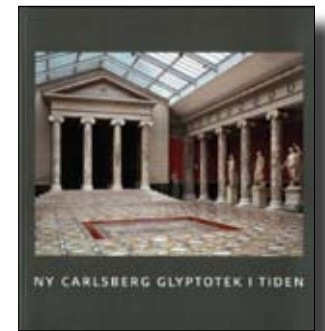
Frankofilt

Hans Boll-Johansen, *De danske og de franske. Frankofiliens metamorfoser*. Gyldendal, 2007, 248 s., ill. i farve og s/h, hæftet. Pris: 275 kr.

Docent Hans Boll-Johansen har en række bøger om fransk kultur og identitet bag sig. Med denne bog blander han essays om det franske med selvbiografiske noter. Det sidste er ganske interessant for så vidt, man vil vide lidt om franskstudiets historie i Danmark i det 20. århundrede. De indledende essays om temaer og typer i det franske er desværre noget tynde. De er ikke støbt sammen; der er alt for mange gentagelser, for ofte møder vi de samme personer som P.A. Heiberg, Oehlenschläger og professor Abrahams. Stort og småt blandes: kunst, kultur, vaner, politik, synspunkter og holdninger. Det går ud over fordybelsen.

Svært irriterende er billedsiden, hvor forfatteren undlader at anføre, hvilket værk det er, læseren ser. Det må man hitte i en illustrationsliste bag i bogen. En liste over franske låneord forekommer helt irrelevant, når forfatteren ikke vil noget med den. Bogens pointe er, at franskundervisningen står over for sit ophør i Danmark, men at Frankrig stadig spiller en stor rolle for formidlingen mellem det nationale og det europæiske.

Carsten Bach-Nielsen

NY CARLSBERG GLYPTOTEK I TIDEN

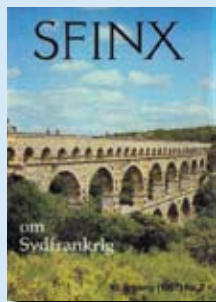
MIDDELHAVET RUNDT

SFINX's sommernummer er altid i dobbeltstørrelse og handler om et enkelt område eller en by i Middelhavsområdet, som er en rejse værd. I årenes løb er disse rejsenumre blevet til et helt bibliotek af håndbøger, hver fyldt med nyttig baggrundsviden om et områdes historie og seværdigheder. Til juni 2008 kommer et nyt om Libyen.

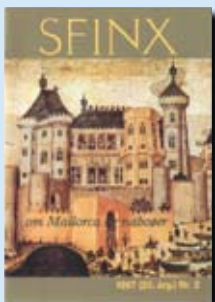
NYT I 2007

Barcelona og Catalonien
Bla. om Gaudi og gotik; grækernes Ampurias; romernes kolonier; middelalderens sømagt samt Dalí, Miro og Picasso.

Sydfrankrig
Bla. om grækere i Marseille for 2500 år siden; romere i Gallien; Pont du Gard; skibsvrag i Middelhavet og paverne i Avignon.

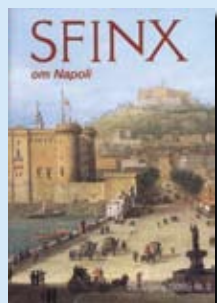
Mallorca og naboeer
Bla. om den baleariske forhistorie; arabertiden; Palmas katedral; pirater; Valldemossa; søkørtproduktion og Jørn Utzons hus.

Sydspanien
Bla. om hulemalerier; fønikerne; olivenolieeksport; generobringen; Karl 5.'s palads; Gibraltar; digteren Lorca og opera.

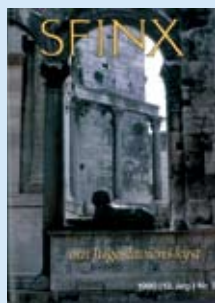
Rom og Vatikanet
Bla. om staten i staten; jubelåret; pilgrimskirkerne; Vatikansamlingerne; Thorvaldsen og paverne; Colosseum og Vatikanarkivet.

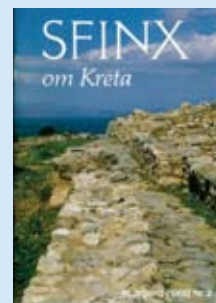
Napoli
Bla. om arkæologernes Napoli; vægmalerier fra Herculaneum; skjulte trapper; revolutionen i 1799; Vesuv og San Carlo Operaen.

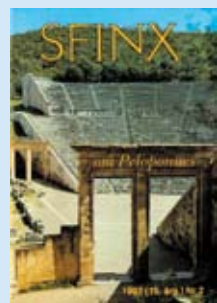
Venezia
Bla. om Venezias kamp mod vandet; søimperiets historie; et andet Byzans; Kamel-paladset; Tizian i Fiori-kirken og arsenaet.

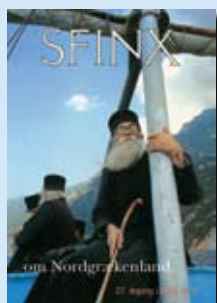
Jugoslaviens kyst - Kroatien
Bla. om kystbyerne; det romerske Istrien; Diocletians palads i Split; Porec – Istriens Ravenna; Berams mesterværk og Dubrovnik.

Kreta
Bla. om minoisk administration; Knossos-paladset; det arabiske Kreta; selvmordet i Arkadi; Zorbas "far"; maleren El Greco.

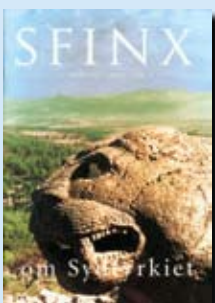
Peloponnes
Bla. om de første grækere; mykenerne; Athenas tempel i Tegea; børneopdragelse i Sparta; Nero i Olympia; Korinth og franske borgere.

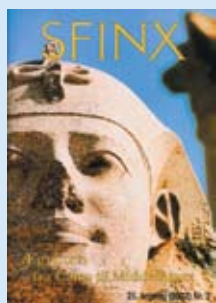
Nordgrækenland
Bla. om det makedonske kongehus; Nikes helligdom; triumfbuen i Thessaloniki; munkesamfundet på Athos og et etnisk kludetæppe.

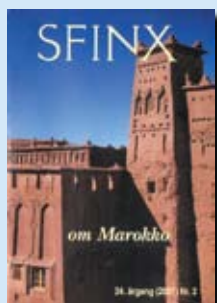
Istanbul
Bla. om Hagia Sofia; vikinger som livvagter; Konstantinopels fald i 1453; sultanens paladser; Sinans moskeer; Orientekspresen.

Sydtyrkiet
Bla. om 9000 år gammel by; hititterne; romerske tryktårne, mosaikker fra Antiochia; karavanestationer; Konya og Lille-Armenien.

Fra Cairo til Middelhavet
Bla. om nildeltaet; kongegrave i Tanis; Naukratis; Tinnis; Alexandria i mellemkrigsårene; Rosette-stenen og slaget ved El Alamein.

Marokko
Bla. om en romersk fiasko; islamiseringen; middelalderbyen Fez; den franske general Lyauteuys opbygning; Marokko på skinner og film.

SE DE 15 ANDRE REJSENUMRE PÅ WWW.TIDSSKRIFTETSFINX.DK

NB: Rejsenumrene fra før 1987 er trykt i een farve og illustrationerne er i sort/hvid